

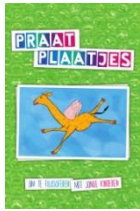
Creatieve denkoefeningen

voor bij de Praatplaatjes

© Fabien van der Ham
Alles is rond | www.filosofiejuf.nl

leer te denken

De praatplaatjes zijn ontwikkeld om met jonge kinderen te filosoferen. Deze set illustraties zijn echter ook heel goed te gebruiken om de creatieve denkvaardigheden van kinderen te ontwikkelen. Hieronder staan enkele oefeningen die makkelijk even tussendoor te doen zijn. Een aantal oefeningen draaien rond het zoeken naar overeenkomsten en een aantal naar het bijebrengen van willekeurige voorwerpen, personen en situaties. Beide serie oefeningen kunnen worden afgesloten met een filosofisch gesprek.

Op zoek naar overeenkomsten

❖ Wat hebben ze gemeenschappelijk?

Pak willekeurig twee plaatjes en laat de kinderen bedenken wat de overeenkomsten tussen de twee plaatjes zijn.

❖ Wat hoort bij elkaar? I

Leg alle plaatjes op een tafel. Laat een voor een steeds één kind twee kaartjes uitzoeken die volgens hem bij elkaar horen en uitleggen waarom dat zo is. Naarmate er minder kaartjes over zijn, wordt de opdracht moeilijker.

❖ Wat hoort bij elkaar II

(Om in kleine groepjes te doen; één groepje tegelijk.)

Leg alle plaatjes bij elkaar. Laat de kinderen de plaatjes opdelen in vier verzamelingen van plaatjes die volgens hen bij elkaar horen. Waarom horen bepaalde plaatjes bij elkaar? Laat de kinderen hun indeling presenteren. Deze oefening kan meerdere keren herhaald worden, steeds door een ander groepje en tenslotte afgesloten worden met een filosofisch gesprek.

❖ Filosofische afsluiting

Sluit deze serie oefeningen af met de filosofische vraag:

Wat hoort bij elkaar?

Maak daarbij gebruik van de volgende graafvragen:

❖ Graafvragen

Kan alles bij elkaar horen?
Hoe weet je of iets bij elkaar hoort?
Wanneer hoort iets niet bij elkaar?
Wat hoort bij alles?
Moet iets bij iets horen?
Wat hoort bij niets?

'De overeenkomst tussen de koning en de ijsbeer is dat ze allebei wit bont hebben.'

'Dit heeft allemaal water nodig hebben, deze een stopcontact, deze hebben kinderen nodig die ze gebruiken en hier heb je heel veel geld voor nodig, maar pff, de verzamelingen gaan ook allemaal door elkaar heen.'

'Stiften kun je wel op kleur indelen, maar bij mensen is dat raar.'

Zinvolle willekeur

Leg de plaatjes in de juiste volgorde

Pak vier willekeurige plaatjes en verzin er een volgorde bij, dus van 1 tot 4. Op deze manier moeten kinderen op zoek naar overeenkomsten, verschillen, verbanden, alles waaruit een volgorde kan voortkomen.

‘Eerst leest oma voor en dan ga ik naar school en leer ik zelf lezen en dan kan ik beter gamen en over ijsberen lezen.’

Bedenk een verhaal I

Verdeel de klas in groepjes. Geef elk groepje vijf kaartjes en laat ze bij die vijf kaartjes een verhaal verzinnen. Deze kunnen ze aan elkaar voordragen.

Bedenk een verhaal II

- Leg de kaartjes op een stapel op zijn kop.
- Kind 1 draait een kaartje om en verzint naar aanleiding van de illustratie een eerste zin voor het verhaal.
- Kind 2 draait een kaartje om en verzint naar aanleiding van de illustratie een tweede zin voor het verhaal.
- Etc.

Filosofische afsluiting

Deze opdracht kan worden afgesloten met de vraag:

Waar en hoe ontstaan verhalen?

Maak daarbij gebruik van de volgende graafvragen:

Graafvragen

- Wat is een verhaal?
- Is jouw leven ook een verhaal?
- Is de werkelijkheid een verhaal?
- Is een verhaal altijd verzonnen?
- Heeft een verhaal altijd een begin?
- Heeft een verhaal altijd een einde?

‘Een verhaal zonder begin, is eigenlijk een verhaal zonder eind.’